

Diplomová práce studenta **Bc. Petra Vyka** s názvem „*Radní manuál města Rokycan z let 1646-1647 (Diplomatický rozbor a edice pramene)*“ si klade za cíl v kontextu tehdejší rokycanské městské kancelářské produkce diplomaticky analyzovat a edičně zpřístupnit pramen, který se dochoval z období třicetileté války v rokycanském městském archivu.

Práce čítá i s přílohami 205 stran, přičemž hlavní text končí na straně 50 a poté následuje edice. V případě struktury práce bych měla výhrady k první kapitole, rozčleněné do dílčích podkapitol, jejichž počet a podoba by měla vycházet z pochopení sledovaného tématu. Předně bych ponechala v rámci jedné podkapitoly historický vývoj města. Problematické je pro mě zejména členění čtvrté kapitoly, kde došlo k neobratnému promíchání správních a diplomatických aspektů výzkumu a v rámci správy k nelogickému řazení jednotlivých správních orgánů. (Třicetiletá válka způsobila, že pro nedostatek vzdělaných osob v některých městech sledujeme kumulaci postů, kdy písaři současně zastávali některou ze správních funkcí, konšelský post nevyjímaje. Nutno ovšem zachovat svébytnost kanceláře, která je pravou rukou městské správy. K tomu dodejme, že toto pochopení souvislostí by u studenta nevyvolávalo otázku, proč při obnovení městské rady a správních orgánů schází informace o radních písařích a císařském rychtáři – s. 46). Protože text není obsáhlý, domnívám se, že nebylo nutné ani takto text drobit do dalších dílčích podkapitol.

Druhá kapitola, opět členěná do řady podkapitol, je uvozena základní charakteristikou rokycanského archivu a jeho vývoje. Kapitola by byla účelná zvláště v případě, kdyby se autor v práci pokusil stručně charakterizovat další dochované městské knihy (že s nějakými knihami pracoval, vyplývá ze zmínky o určování písařských rukou; odkazy na prameny však scházejí – jsou to zřejmě ty, které se objevují v soupisu pramenů) a písemnosti ze sledovaného období a zvláště deperdita; to vše ve snaze *zasadit dochovanou knihu do kontextu rokycanské městské úřední činnosti a se snahou stanovit historickou hodnotu pramene*, což je koneckonců i cíl diplomatické analýzy – jinak postrádá smysl a má jen formální ráz (na s. 33 je pouze tabulka s dalšími dochovanými radními manuály, žel bez jakékoli jejich charakteristiky a srovnání se zkoumanou knihou; kdyby tak učinil, nekladl by si na s. 46 otázku, proč se na začátku knihy objevuje oznámení o obnovení městské rady – radní manuály byly obvykle vedeny podle funkčních období městské rady; důvodem, proč je poté několik týdnů pauza, může být výpadek v činnosti, který je pro třicetiletou válku typický, či např. konání jarmarku, kdy se jednání nekonala). Autor tak zcela opomenul zařadit zpracování jednoho z cílů, který si v zadání kladl (pojednání o „radním“ písaři a městské kanceláři je, jak již bylo řečeno výše, poprvé zařazeno do pojednání o městské správě a je

velmi povšechné, bez jakéhokoli soustředěného výzkumu: nedozvídáme se ani počet kancelářského personálu, ani jejich kompetenční okruhy; podruhé v souvislosti s diplomaticko-paleografickou analýzou pramene, kdy už je uvedeno, že v kanceláři působili dva „hlavní“ písaři – s. 37). V této souvislosti bych upozornila i na opakující se terminologickou neukotvenost. Např. i pojem „městský“ písař je pojem velmi široký, který zahrnuje písaře případných specializovaných kancelářských zařízení, kam by patřili i radní písaři. K písařům a charakteristice jejich písma bych měla výhradu v případě Víta Šempergera, u něhož už se projevují prvky německé novogotické kurzivy, které dokonce převládají (srov. s. 43). V případě zmínky o způsobu datování je nutné také používat odbornou terminologii, tj. že je v prameni používáno průběžné datování (s. 40). Chybně je též uvedeno, že jsou v textu „dvojhásky“ ie (s. 43) – ve skutečnosti se jedná o litery (dvojhásková ie zanikla do závěru 15. století). Z paleografického hlediska je chybné konstatování, že první písař používal pro vyjádření „písmena“ (opět má být uvedeno hlásky) j litery „j, J“. Ve skutečnosti to jsou litery i, I (s. 39). Co ovšem chválím a co se může stát východiskem pro další výzkumy, je zjištění, že do knihy zapisovaly i další písařské ruce, které zřejmě příslušely někomu z městské rady.

Poslední a dominantní část práce je věnována edici (nevhodně je v textu používán pojem „editace“ (s. 51), který má zcela jiný význam), pro jejíž vyhotovení autor použil zejména metody transkripce. Především, že jako editorka jsem si vědoma časové náročnosti tohoto úkolu, a proto tuto skutečnost také zohledním v rámci výsledné známky. Za nevhodné považuji použití označení úvodních folií zápornými čísly (s. 51). To je zcela neobvyklé. Běžně se v takovýchto případech používají např. římské číslice. Přestože se v textu objevují pravopisná a zejména interpunkční pochybení, edice vcelku splňuje kritéria kladená na edici raně novověkých textů (autor místy zařazuje i věcné poznámky), a proto je její součástí i jmenný a místní rejstřík, který umožňuje další využití předkládané práce.

V závěru autor své poznatky shrnul a nastínil možnosti dalšího výzkumu. Práci uzavírá soupis pramenů a literatury, seznam použitých zkratk a obrazová příloha (proč nejsou čitelné ukázky z radního manuálu?). Z formálního hlediska ještě upozorňuji na chybné používání citační normy v případě pramene (srov. s. 27).

Předkládanou diplomovou práci doporučuji k obhajobě.

PhDr. Jana Vojtíšková, Ph.D.

